

Integrale gezinsaanpak IN DE BIBLIOTHEEK

De aanpak in het kort

Mensen kunnen met vragen en voor ondersteuning op steeds meer onderwerpen terecht in de bibliotheek. In alle spreekuren en activiteiten die bibliotheken organiseren en de onderlinge ontmoetingen tussen mensen, is de educatief-maatschappelijke bibliotheek goed zichtbaar. Maar hoe verbind je al deze programma's met elkaar en creëer je een doorgaande lijn in het aanbod dat we bieden? Daarover gaat deze aanpak.

Binnen de gezinsaanpak zijn ouders ook als individuele volwassenen een potentiële doelgroep, net zoals kinderen in het gezin een doelgroep vormen. De bibliotheek bestendigt het aanbod voor laagtaalvaardige ouders door het aanbod van volwasseneneducatie, zoals programma's rond laaggeletterdheid en digitale inclusie, en die binnen de gezinsaanpak beter met elkaar te verbinden.

Doel van de aanpak

1. De bibliotheek verbindt programma's aan elkaar en creëert een doorgaande lijn voor ouders én kinderen
2. De bibliotheek richt haar publieke ruimte zo in dat Taalhuis, BoekStarhoek en jeugdafdeling fysiek met elkaar verbonden zijn
3. Frontoffice-medewerkers leren laagtaalvaardige ouders met een (latente) leervraag herkennen en verwijzen hen warm door naar het juiste aanbod

Randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak

- Projectteam Gezinsaanpak bestaande uit collega's uit alle relevante afdelingen (publieksservice, basisvaardigheden, jeugd)
- Breed draagvlak in de hele organisatie
- Deskundigheidsbevordering voor publieksmedewerkers
- Heldere interne visie rond integrale gezinsaanpak

Stappenplan

1. Doelstelling en projectteam

Bepaal welke doelen je wilt bereiken en welke afdelingen je daarvoor nodig hebt. Stel op basis hiervan een projectteam samen met betrokken collega's die vanuit hun afdeling met gezinsaanpak bezig zijn. Als er al een team Gezinsaanpak bestaat, kan dit mogelijk aangevuld worden op basis van de nieuwe doelstellingen.

2. Plan van aanpak

Stel een plan van aanpak samen. Denk na over ambitie, visie, doelen, planning en begroting. Betrek de publieksdienst bij de planvorming en benut hun ervaringen en expertise. Bekijk met het projectteam het huidige aanbod en schets de mogelijkheden om door verbinding van de programma's en in de publieke ruimte tot een integrale gezinsaanpak te komen.

4. Uitvoering

Verzorg de facilitaire en materiële voorwaarden die nodig zijn om een stevigere verbinding binnen de publieksruimte te maken. Pas de 'nieuwe manier van werken' toe, waarbij de interne verbinding vanuit het perspectief van de gezinsaanpak in de publieksruimte beter kan plaatsvinden en verankerd is.

3. Deskundigheidsbevordering en kennisdeling

Ontwerp en plan een deskundigheidsbevorderingsprogramma waarin publieksmedewerkers getraind worden. Betrek hierin ook de gespecialiseerde medewerkers Basisvaardigheden enerzijds en de jeugdafdeling anderzijds, zodat zij waar nodig ook weten hoe ze leervragen kunnen signaleren en naar elkaar kunnen doorverwijzen. Organiseer periodiek kennisdelingssessies, om ervaringen rond de nieuwe werkwijze uit te wisselen en waar nodig tijdig bij te sturen.

5. Evaluatie en borging

Evalueer ten minste een keer per jaar de werkwijze met het oog op doorontwikkeling en borging.

Voorbeelden van DE AANPAK

Programma's voor ouders/ volwassenen verbinden

De gezinsaanpak vraagt van de bibliotheek om opnieuw te kijken naar programma's en doelgroepen. Interne verbinding is de sleutel. De educatie van het (jonge) kind en de participatie en zelfredzaamheid van een volwassene die een ouder is komen hierin bij elkaar. Dit vraagt een doorvertaling van de gezinsaanpak in het bestaande aanbod en in de bestaande benadering van doelgroepen.

Deze doorvertaling kan er als volgt uitzien:

- Ga intern na welke activiteiten in de dienstverlening gericht (kunnen) zijn op het gezin en in hoeverre ouders bij de activiteit worden betrokken.

Voorbeeld: hoe ziet het voorleesuurkje op woensdagmiddag eruit? Hoe actief doen ouders mee en in hoeverre krijgen ouders en kind voorbeelden aangereikt die zij thuis ook goed kunnen toepassen?

- Bedenk binnen welk aanbod kinderen worden aangesproken en of ouders hierbij actief betrokken kunnen worden en doelgroep kunnen worden.

Voorbeeld: Bibliotheek de Bollenstreek maakt een actieve koppeling tussen de Zomerschool voor kinderen en de Voor jou en je kind!-bijeenkomsten voor ouders. Tijdens de Zomerschool-weken hebben de publieksdienstmedewerkers een actief oog voor ouders die de kinderen brengen en halen en gaan ze met ouders in gesprek en nodigen hen uit om mee te doen aan Voor jou en je kind!

- Sta stil bij de programmering Basisvaardigheden en de deelnemers. Zijn de deelnemers ook ouders van jonge kinderen? Dan zijn activiteiten gezinsaanpak waarschijnlijk voor hen ook relevant.

Voorbeeld: bij de intakes van het Taalspreekuur in de Bibliotheek IJmond Noord is er oog voor het feit dat volwassenen die langskomen ook een gezin kunnen hebben. Vaak vinden er niet alleen doorverwijzingen plaats naar aanbod dat past bij een hulpvraag van de volwassene als individu, maar ook past bij de volwassene in de rol van ouder, zoals gezinsdeelname aan de VoorleesExpress.

- Benut de indeling van de publieksruimte. Hoe verhouden bijvoorbeeld de BoekStarthoek en de Taalhuis-hoek zich tot elkaar?

Voorbeeld: in de centrale vestiging van Bibliotheek Den Haag is het Taalhuis voor de jeugdafdeling gesitueerd. Dit maakt interne doorverwijzing voor publieksdienstmedewerkers makkelijker: ouders worden letterlijk aan de hand meegenomen naar beide afdelingen op de vloer. Ook in de Bibliotheek Middelburg zitten de jeugdhoeke en het Taalhuis bij elkaar in de buurt en daar worden veel kansen benut. Het intern doorverwijzen verloopt volgens een logische route en collega's weten elkaar goed te vinden.

Meer informatie

- Leergang Publieksservice en de educatief-maatschappelijke bibliotheek op de Bibliotheek Campus: www.bibliotheekcampus.nl/cursus/de-publieksservice-en-de-educatieve-maatschappelijke-bibliotheek